

21.1.2011

Jakelussa mainitut

AMMATTIKORKEAKOULUOPISKELIJOIDEN OPISKELUTERVEYDENHUOLLON JÄRJESTÄMISTAPAKOKEILU

Sosiaali- ja terveysministeriön opiskeluterveydenhuollon kustannuksia ja järjestämistapoja selvittänyt työryhmä ehdotti vuonna 2009, että ammattikorkeakouluopiskelijoiden opiskeluterveydenhuollon palvelut järjestettäisiin ensisijaisesti YTHS-mallilla, jolloin palvelut toteutuisivat yhdenmukaisesti yliopisto-opiskelijoiden kanssa. Ohessa on linkki työryhmän raporttiin.

http://www.stm.fi/julkaisut/selvityksia-sarja/nayta/_julkaisu/1478377#fi

Sosiaali- ja terveysministeriö asetti 2.12.2010 työryhmän valmistelemaan, ohjaamaan ja seuraamaan ammattikorkeakouluopiskelijoiden YTHS-mallin kokeilua. Työryhmän tehtävänä on selvittää ns. YTHS-mallin soveltuvuutta tutkintoon johtavaan koulutukseen osallistuvien ammattikorkeakouluopiskelijoiden opiskeluterveydenhuollon järjestämistavaksi vuosina 2011-2014 toteutettavan kokeilun avulla sekä esittää loppuarvioinnin perusteella jatkotoimenpideehdotukset. Kokeilun tavoitteena on luoda kattavat ja laadukkaat opiskeluterveydenhuollon palvelut opiskelijoille.

Opiskeluterveydenhuolto käsittää terveydenhuoltolain 17 §:n ja valtioneuvoston asetuksen (380/2009) 17 §:n mukaiset terveyden- ja sairaanhoitopalvelut. Ylioppilaiden terveydenhoitosäätiö (YTHS) tarjoaa asetuksen (380/2009) mukaiset terveystarkastukset, yleis- ja erikoislääkäritasoisien terveyden- ja sairaanhoidon ja mielenterveyden sekä suun terveydenhuollon päiväaikaiset palvelut sekä toimii aktiivisesti opiskelijoiden hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi sekä sairauksien ehkäisemiseksi (YTHS toiminnasta tarkemmin liitteessä 1).

Kokeilun toteuttaa YTHS sosiaali- ja terveysministeriön asettaman työryhmän ohjauksessa. Kokeilu toteutetaan vastaavalla rahoituspohjalla kuin YTHS:n nykyinen rahoitus toimii. Kokeiluun osallistuminen edellyttää myös kokeilupaikkakuntien ja opiskelijoiden rahoitukseen sitoutumista. Valtion talousarviossa on varauduttu kolmivuotisen kokeilun toteuttamiseen kahdella paikkakunnalla.

Kokeiluun osallistumista tarjotaan kaikille ammattikorkeakoulupaikkakunnille lukuun ottamatta pääkaupunkiseutua, jonka laajuus asettaa esteen kokeilun toteuttamiselle. Kokeilusta katsotaan olevan hyötyä opiskelijoille paremman terveyden ja opiskelukyvyn sekä terveydenhoitopalvelujen paremman saatavuuden kautta. Opiskelijat ovat jatkossa työikäistä väestöä, joiden terveyteen kannattaa investoida opiskeluvaiheessa. Tämä hyödyttää tulevaisuudessa myös kuntaa.

Työryhmä on laatinut valintakriteerit (liite 2), joiden perusteella kokeilupaikkakunnat valitaan kokeiluun hakeneiden paikkakuntien joukosta.

Työryhmä tiedustelee kaupunkinne, ammattikorkeakoulunne ja terveyskeskukseen kokeiluun osallistumishalukkuutta. Toivottavaa on, että päätös tehtäisiin kaupunginhallituksen tasolla, jolloin kunnan sitoutuminen kokeiluun on varmistettu.

Kuntien kirjaamoja pyydetään toimittamaan kirje kaupunginhallitukselle ja terveystoimen johdolle.

Vastaukset pyydämme 22.2.2011 mennessä sähköpostitse osoitteeseen kirjaamo.stm@stm.fi tai normaalipostilla osoitteella STM kirjaamo, PL 33, 00023 VALTIONEUVOSTO.

Lisätietoja kokeilusta antavat neuvotteleva virkamies Maire Kolimaa (maire.kolimaa@stm.fi), +358505245256 ja toimitusjohtaja Jukka Männistö (jukka.mannisto@yths.fi), +358504076381

Ylijohtaja

Päivi Sillanaukee

Neuvotteleva virkamies

Maire Kolimaa

LIITTEET

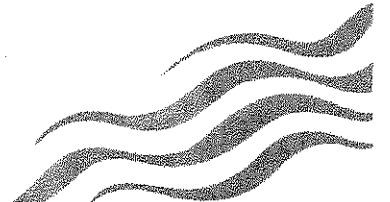
YTHS:n toiminta
Valintakriteerit

JAKELU

Kunnat

Hämeenlinna
Joensuu
Jyväskylä
Kajaani
Kemi
Kokkola
Kouvola
Kuopio
Lahti
Lappeenranta
Mikkeli
Oulu
Pori
Rovaniemi
Seinäjoki
Tampere
Turku
Vaasa

Ammattikorkeakoulujen opiskelijakunnat
Ammattikorkeakoulut

TIEDOKSI

Sosiaali- ja terveysministeri Juha Rehula
Peruspalveluministeri Paula Risikko
Valtiosihteeri Eeva Kuuskoski
Valtiosihteeri Vesa Rantahalvari
Erityisavustaja Hanna-Maija Kause
Erityisavustaja Anna Manner-Raappana
Kansliapäällikkö Kari Välimäki
Ylijohtaja Outi Antila
Ylijohtaja Aino-Inkeri Hansson
AKAVA
Arene
Kela
Kuntaliitto
OKM
SAK
STTK
SYL
SAMOK
STM, Kirjaamo

LIITE 1: YTHS:N TOIMINNAN KUVAUS

Yleistä Ylioppilaiden terveydenhoitosäätiöstä

Ylioppilaiden terveydenhoitosäätiön (YTHS) on perustanut Suomen ylioppilaskuntien liitto r.y. (SYL) 13.2.1954. Sääntöjen mukaan säätiön tarkoituksena on huolehtia yliopistoissa ja korkeakouluissa sekä mahdollisuuksien mukaan myös niihin rinnastettavissa oppilaitoksissa opiskelevien terveydenhuollosta samoin kuin tukea ja edistää sellaista tieteellistä tutkimustyötä, mikä tavalla tai toisella palvelee mainittua tarkoitusta.

YTHS on yksityisoikeudellinen itsenäinen säätiö, jonka toimintaa säätiönä valvoo Patentti- ja rekisterihallitus säätiölain nojalla. Terveyspalvelujen tuottajana säätiö on sosiaali- ja terveysministeriön sekä Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontaviraston (Valvira) ohjauksen ja valvonnan alla. Säätiön tulee toiminnassaan noudattaa yksityistä terveyspalvelujen tuottamista koskevaan lainsäädäntöä. YTHS tarvitsee toiminnalleen yksityisestä terveydenhuollosta annetun lain mukaisen toimiluvan. Säätiön tuottamiin opiskeluterveydenhuollon palveluihin sovelletaan ns. hoitotakuulainsäädäntöä.

Säätiön toimivalta tuottaa opiskeluterveydenhuollon palveluja

Ylioppilaiden terveydenhoitosäätiön (YTHS) toimivalta tuottaa korkeakoulu- paikkakuntien puolesta lakisääteisiä opiskeluterveydenhuollon palveluja yliopisto-opiskelijoille perustuu kansanterveyslain 3 luvun 14 §:n 1 mom 6)-kohtaan. Kyseisen lainkohdan perusteella YTHS on solminut kaikkien yliopistopaikkakuntien kanssa palvelujen tuottamista koskevan sopimuksen, jonka sopimus pohjan sisällön sosiaali- ja terveysministeriö on hyväksynyt.

Uusi terveydenhuoltolaki tulee voimaan 1.5.2011. Lain 17 §:ssä määritellään opiskeluterveydenhuollon uusi sisältö. Tämä edellyttää, että YTHS neuvottelee kevään 2011 aikana yliopistokaupunkien kanssa uudet opiskeluterveydenhuollon palvelujen tuottamista koskevat sopimukset.

YTHS:n toiminnan rahoitus

Säätiön toimintaa rahoitetaan opiskelijoiden maksamilla vuotuisilla terveydenhoitomaksuilla ja käyntimaksuilla, Kansaneläkelaitoksen (jäljempänä Kela) maksamalla korvauksella ja yliopistokaupunkien maksamalla yleisavustuksella. Vuokratuloihin säätiö saa vuokra-avustusta valtion budjetin kautta opetus- ja kulttuuriministeriöltä.

Vuonna 2011 eri rahoittajatahojen osuudet YTHS:n kokonaistoimintamenoihin ovat seuraavat; Kansaneläkelaitos (58,5 %), opiskelijat (19,0 %), yliopistopaikkakunnat (11,5 %), opetus- ja kulttuuriministeriön toiminta-avustus säätiön toimitilavuokriin (9,9 %), muut (1,0 %).

YTHS:n toiminnan laatujärjestelmä ja arviointi

YTHS:n laatujärjestelmä on rakennettu soveltaen Euroopan laatupalkintokriteeristöä (EFQM). Laatukäsikirjassa määritellään laatukriteerit sekä kuvataan

YTHS:n toimintakäytännöt. Laboratorio- ja röntgentoiminnalla on omat lakisääteiset laatukäsikirjansa.

Säätiön toiminnan laadun arvioinnissa käytetään itsearviointia, vertaisarviointia ja sisäisiä auditointeja. Henkilöstön tuloksia arvioidaan vuosittain toteutettavien kehityskeskustelujen yhteydessä.

YTHS:n käytössä olevat tietojärjestelmät

Medicus potilastietojärjestelmä / Receptum Oy

Helmi potilastietojärjestelmä / Receptum Oy

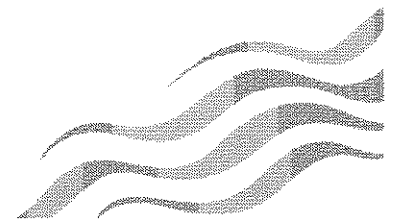
Medicus ajanvaraus / Receptum Oy

Multilab laboratoriojärjestelmä

Fujitsu / VoIP - puhelinjärjestelmä

Logica Populus henkilöstö HR-järjestelmä

Logica Raindance kirjanpito- ja budjetointijärjestelmä

LIITE 2: VALINTAKRITEERIT

Työryhmä on laatinut seuraavat valintakriteerit, joiden perusteella valitaan kokeiluun hakeneiden paikkakuntien joukosta kaksi kokeilupaikkakuntaa. Kriteerit ovat tärkeysjärjestyksessä. Kokeiluun valittavista paikkakunnista toisella on YTHS:n toimipiste ja toisella sitä ei ole.

1. Rahoituksen kokonaisuus

Ns. YTHS:n opiskeluterveydenhuollon mallissa rahoitus perustuu Kelan, kuntien ja opiskelijoiden osuuteen sekä opetus- ja kulttuuriministeriön tukeen. Kokeiluissa opetus- ja kulttuuriministeriön tuki tulee sosiaali- ja terveysministeriön kautta. Kokeiluun osallistuminen ja kokeilun onnistuminen edellyttää sitoutumista sekä oppilaitoksen sijaintipaikkakunnalta että opiskelijoilta.

1.1. Kuntien sitoutuminen

Kokeiluvaiheessa kunta sitoutuu maksamaan kuntasopimukseen perustuvan opiskelijakohtaisen toiminta-avustuksen (33,38 euroa / opiskelija) ammattikorkeakoulun kaikkien opiskelijoiden osalta (kts. liite 1). Jos kokeiluvaiheessa opiskelijoiden vapaaehtoisessa terveydenhoitomaksussa ei saavuteta 100% maksuastetta, kunta sitoutuu maksamaan ei-maksaneiden opiskelijoiden osalta opiskelijoiden terveydenhoitomaksua vastaavan osuuden (42 euroa / opiskelija). Ammattikorkeakouluopiskelijoille vuotuisen terveydenhoitomaksun maksaminen on vapaaehtoista, mutta maksun maksaminen on välttämätön edellytys YTHS palveluiden käyttämiselle lukukauden aikana. Yliopisto-opiskelijoilla maksu on osa ylioppilaskunnan jäsenmaksua ja sen maksaminen on edellytys opiskelulle ja se oikeuttaa YTHS palveluiden käytön.

Jokaisella ammattikorkeakouluopiskelijalla on kansanterveyslain mukainen oikeus opiskeluterveydenhuollon palveluihin riippumatta siitä, onko opiskelupaikkakunta mukana kokeilussa. Kunnan tulee järjestää myös niiden ammattikorkeakouluopiskelijoiden opiskeluterveydenhuolto, joiden puolesta kunta on maksanut opiskelijan vuotuisen terveydenhoitomaksun, koska opiskelija ei ole sitä itse maksanut.

1.2. Opiskelijoiden sitoutuminen

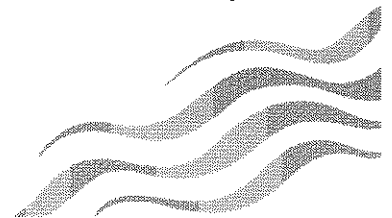
Tavoitteena on, että opiskelijat osallistuvat ja maksavat terveydenhoitomaksun 100 prosenttisesti. Kokeilupaikkakuntien opiskelijoilta edellytetään 42 euron terveydenhoitomaksun maksamista riippumatta palvelujen käytöstä. Terveydenhoitomaksu suoritetaan lukukauden alussa.

1.3. Kunnan ja opiskelija-/ylioppilaskunnan hyvä yhteistyö

Kokonaisrahoituksen toteutuminen edellyttää kokeiluun hakevissa kunnissa jo kokeilun valmisteluvaiheessa eri tahojen yhteistyötä.

2. Opiskeluterveydenhuollon tilat, tietojärjestelmät ja henkilöstö

Kokeilu edellyttää, että paikkakunnalla on tiloja, jotka ovat esimerkiksi sijainniltaan tarkoituksenmukaiset opiskelijoiden terveydenhuoltopalvelujen ja tarvittavien tukipalvelujen (radiologia, laboratorio jne.) järjestämiseen. Kokeilupaikkakunnilla käytetään YTHS:n olemassa olevia tietojärjestelmiä. Kokeilu toteutetaan YTHS:n henkilöstöllä. Kokeilun suunnitteluvaiheessa toivotaan yh-

teistyötä kunnan kanssa opiskeluterveydenhuollossa olemassa olevan henkilöstön käytöstä, esim. virkavapauksilla. Kaikkien edellä mainittujen edellytysten osalta sovelletaan sosiaali- ja terveysministeriön Opiskeluterveydenhuollon oppaan ohjeistusta.

3. Kokeilun aikataulu

Rahoituksesta johtuen tavoitteena on aloittaa kokeilu tämän vuoden syysluku-kauden alussa ja se asettaa kokeilun valmistelulle kireän aikataulun.

4. Seuranta ja arviointi

Kokeilua seurataan ja arvioidaan jatkuvasti. Arvioinnissa käytetään myös ulkopuolista tahoa. Kokeilupaikkakunnan, ammattikorkeakoulun ja YTHS:n edellytetään tuottavan kyseisenä aikana arviointiin tarvittavat tiedot omalta osaltaan.

